

slag, som her foreligger, vil være vel egnet, naar det vel overveies, til at tilnægtgjøre en saadan Mistillid. Til hvem vender dette Forslag sig? Hvem har fremsat det? Det har den Kommission, for hvilken Universitetets Senior har været Formand, og hvis Betænkning er affattet af en af dets Hædermænd. I dette Forslag henvender man sig netop til den lovgivende Magt; det er netop Kommissionens Forslag, som jeg har optaget og forelagt Rigsdagen, og er det ikke en Illid, som vises Rigsdagen, naar dens Samtykke til dette Lovforslag begjæres? (Munterhed). Jeg ser ikke, hvorledes de Herrere kunne forundre sig over denne Udtalelse, thi de Herrere maa jo dog vide, at Kommissionen lige saavel som jeg veed, at Forslaget ikke uden Rigsdagens Samtykke kan blive til Lov. Nu have vi da altsaa dette Forslag, og forskjellige ærede Medlemmer have betragtet det i dets Enkeltheder. Et æret Medlem gif igaar særdeles grundig tilværks i sine Betragtninger af Lovforslaget. Han paaviste, at det indeholdt tre Paragrafer, og at disse tre Paragrafer mærkelig nok kaldtes § 1, § 2 og § 3, og at naar man saae paa dem, saa maatte man sige, at § 1 var besynderlig, § 2 meget mærkelig og § 3 aldeles ubegribelig. Jeg tror, at jeg saaledes ret vel har truffet det ærede Medlems Rantegang og udtrykt den Parallel ved et Positiv, et Komparativ og et Superlativ, som det ærede Medlem her har draget. Men naar jeg nu skulde nøiere undersøge, hvori det Mærkelige, Uforstaaelige og Ubegribelige laa, var det ikke deri, at det ærede Medlem jo meget godt og fuldt ud forstod alle 3 Paragrafer — der er heller ikke noget Gaabefuldt i deres Indhold, de ere tydelige, klare, letsfattelige — men det, der forundrede det ærede Medlem saa stærkt, var Lovforslagets Rante som et Hele. Det var det, at man her kunde tænke paa ved en Lov at saa fastslaaet Noget, som i og for sig ikke kunde billiges efter det ærede Medlems Opfattelse. Det ærede Medlem gjorde jo gjældende overensstemmende med Kommissionens Betænkning, at her var Tale om Statsmidler, og han viste endvidere, at det er et forældet Standpunkt at gaa frem saaledes, som man her tænker sig det, nemlig i et Tilfælde, hvor der foreligger et Statsformaal, at henlægge Kapitaler til dette Formaalets Virkeliggjørelse, til dets Understøttelse. Jeg tror nu ikke, at denne Sætning kan siges at være rigtig i det Omfang, som det ærede Medlem udtalte. Det ligger ikke saa langt tilbage, at man gjorde den samme Rantegang gjældende som Christian den Tredie, Frederik den Anden og andre Konger have fulgt ved at stifte Universitetet og Kommunitetet. Da man oprettede polyteknisk Lærestift, søgte man ogsaa at stifte det Formaal, som man havde sat sig, ved at samle en Kapital til dets Understøttelse. Det er dernæst meget hyppigere, end ærede Medlemmer maaste tro, at der i vore Dage til

allehaande Formaal stiftes Legater. Hvorfor stifter man disse Legater? Hvorfor henlægger man disse Kapitaler til visse Formaal? Det gjør man, fordi man vil stifte disse Formaal en Understøttelse ved disse Kapitaler, og fordi man lægger Vægt paa, at disse Formaal ogsaa maa blive støttede og fremmede under vanskelige Forhold. Den samme Rantegang har i hine Tider bevæget dem, der grundlagde Universitetet og henlagde Midler dertil, til at anvende disse Midler paa den Maade, som det er sket til Stifning af Universitetets fremtidige Bestaaen, nemlig ved at udruste det med selvstændige Midler. Jeg beder nu om, at dette Ord „selvstændige“ ikke maa misforstaaes. Det bruges under den Forstaaelse, som nu eengang for alle er tillagt Udtrykket, naar Taleren om Universitetets Stilling. Det, der altsaa efter det ærede Medlems Mening først var urimeligt, var, at man gif frem paa en gammeldags Maade; men dernæst argumenterede det ærede Medlem særdeles stærkt, at her forelaa et Statsformaal, og just fordi det var et Statsformaal, maatte man henvise til en lettere Maade at fyldestgjøre Kravet paa, navnlig da ved de aarlige Finantslove. Efterat det ærede Medlem nu havde betragtet Universitetets Stilling, kom det ærede Medlem til at tale om Kommunitetets Stilling i Kommissionens Betænkning. Samme Betragtning gjælder der overfor Kommunitetets Midler som overfor Universitetets; de ere utvivlsomt Statsmidler og den lovgivende Magt underlagte. Men der blev en væsentlig Forskjel i den Betragtning, som det ærede Medlem gjorde gjældende om Universitetet og om Kommunitetet, og det var en Forskjel, som jeg glædede mig meget over at høre, da jeg nærer et Haab om, at det ærede Medlem og flere Andre, der have udtalt sig paa lignende Maade i alt Fald ville kunne komme til at forstaa, hvad det er, vi mene, som holde paa det nu foreliggende Lovforslag. Det ærede Medlem udtalte sig nemlig saaledes, og, som sagt, Andre have udtalt sig paa en nogenlunde tilsvarende Maade. Ærede Medlemmer ville forstaa, hvad jeg mener, naar jeg siger, at det vilde stride imod en vis Pietetsfølelse, hvis man f. Ex. foreslog at anvende Kommunitetets Midler til saadanne Formaal som Kanoner eller andet Egenende. Det havde ligget nærmere, hvis det ærede Medlem havde sagt: til at dække Udgifterne ved Statens Samlinger; thi denne Udgift har virkelig et Aar været overført paa Kommunitetets Budget. Det er lykkes at tage det bort derfra, og jeg er meget glad ved, at det er sket. Der er altsaa et Punkt, hvor jeg samstemmer med det ærede Medlem. Jeg forstaa ham fuldkommen, naar han taler om, at det vilde være stridende mod en vis Pietetsfølelse, dersom man vilde anvende de Midler, som Fortiden, som hedenfjerne Konger i en vis Betragtning af Forholdenes Betydning have henlagt til Kommuni-